

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.
Velja za celo leto..... \$6.00
Za pol leta..... \$3.00
Za New York celo leto..... \$7.00
Za inozemstvo celo leto..... \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 133. — ŠTEV. 133.

NEW YORK, WEDNESDAY, JUNE 8, 1921. — SREDA, 8. JUNIJA, 1921.

VOLUME XXIX. — LETNIK XXIX.

ORGANIZIRANJE POMOŽNEGA DELA V PUEBLI

RDEČI KRIŽ JE ORGANIZIRAL POMOŽNO DELO V PUEBLI NA TISOČE JIH JE V STISKI. — BEGUNCI BODO ŽIVELI V ŠOTORIH. — STOPETDESET DRUŽIN ZAJETIH.

Pueblo, Colo., 7. junija. — Danes se je pričelo na sistematičen način izvajati pomožno delo v tem okraju in sicer z načrti, katere se je uveljavilo za natančen popis vseh družin, ki so prišle v stiske v preplavljenem ozemlju, z načrti za vstanovitve begunskega taborišča ter za vstanovitve polne bolnice, za katero bo došel potrebni material v najkrajšem času.

Ti različni načrti so bili definitivno določeni na reorganizacijskem sestanku Rdečega križa, ki se je vršil tekom pretekle noči in katerega so se vdeležili načelniki različnih departamentov ter drugih članov Rdečega križa od zunaj.

Soglasno z dr. Pierce-om, krajevnim zdravniškim ravnateljem Rdečega križa, bo vojaška bolnica v stanu sprejeti 250 bolnikov. Šotorska kolonija pa se bo pečala z begunci, ki so ostali brez strehe in sicer na znanstven način.

Pomožni delavci bodo poiskali družine, ki so v resnici potrebne pomoči, tako da bo vsakdo v resnici deležen podpore.

Danes zjutraj se je sestavilo seznam znanih mrtvih. Ta seznam je obsegal dva in petdeset imen. Seznam se bo mogoče v kratkem še povečal vsprico natančnih preiskav, ki se vrše sedaj.

Sto in petdeset družin je zajetih na dveh gričih, par blokov severoistočno od Arkansas reke, soglasno z ugotovitvijo Miss Lawre Taylor.

— Ti ljudje, ki se povečini Italijani, so zbežali v gričevje, ki so videli, da so njih hiše ogrožene od vodovja, — je rekla Miss Taylor. — Sedaj so njih domovi opustošeni ter ne vedo, kam bi šli. Najmanj deset hiš je, v kojih vsaki živi po petnajst družin ali nekako štiri-deset ljudi. Največji problem pri teh ljudeh je kako preprečiti izbruh bolezni, ne pa kako jih zakladati z živili.

Robert Gast, načelnik občinskega pomožnega komiteja, je postal naslednje izjavo glede sedanjega položaja v Puebli.

- Plinarna je popolnoma iz reda ter ne more obratovati.
- Njeki v mestu se ne izdeluje ledu.
- Ob vodovodna sistema poslujeata le deloma.
- Razsvetljave ni nobene, z izjemo par luči na cestah.
- Precezan nasip spuša v mesto vodo, kadarkoli reka nekoliko naraste.

Mr. Gast je rekel nadalje, da znaša škoda povzročena v mestu, najmanj petnajst milijonov dolarjev in da ni pretirano reči, da je izgubilo v preplavljenem okraju najmanj 500 ljudi življenje.

Pueblo, Colo., 7. junija. — Doslej so izvedli petinšestdeset trupel, pokopati jih še ni mogoče, ker so vsa pota na pokopališča zaprta.

Odbor strokovnjakov je preenil da znaša povzročena škoda dvajset milijonov dolarjev.

SMRT ANGLEŠKEGA DELAV- SKEGA VODITELJA.

London, Anglija, 6. junija. — Leta 1866 je postal vajenec ne-Danes je umrl tukaj Right Hon. lega sodarja, se izučil v tej stro-William Crooks, ki je bil skozi več ki ter dobil prvo unijsko karto. kot dvajset let član parlamenta. Tekom stavke pristaniških delav- kot delavski zastopnik. eev leta 1889 je pokazal velike or-William Crooks se je rodil leta ganizacijske zmožnosti ter postal ta 1852 v najbolj siromašnem de- leta 1903 član parlamenta. lu Londona. Njegov oče je bil po- V zadnjih letih je pričel pešati, škodovan, ko je bil on star šele posebno od takrat naprej, ko je par let in cela družina je bila bil priča, ko je neka nemška bom- vsled tega prisiljena preseliti se v ba ubila več otrok v Poplar o- revno hišo. V starosti devetih let kraju.

Denarna izplačila v jugoslovanskih kronah, lirah in avstrijskih kronah

se potom naše banke izvršujejo po nizki ceni, zanesljivo in hitro. Včeraj so bile naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

Razpočila na zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad" in "Jadranske banke" v Ljubljani.

300 kron	\$ 2.55	1000 kron	\$ 8.20
400 kron	\$ 3.40	5000 kron	\$ 41.00
500 kron	\$ 4.25	10000 kron	\$ 80.00

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

Razpočila na sadnje pošte in izplačuje "Jadranske banke" v Trstu.

50 lir	\$ 3.00	500 lir	\$ 27.50
100 lir	\$ 5.70	1000 lir	\$ 54.00
300 lir	\$ 16.50		

NEMŠKA AVSTRIJA:

Razpočila na zadnje pošte in izplačuje "Adriatische Bank" na Dunaju.

1,000 nemško-avstrijskih kron	\$ 2.85
5,000 nemško-avstrijskih kron	\$ 13.00
10,000 nemško-avstrijskih kron	\$ 26.00
50,000 nemško-avstrijskih kron	\$ 120.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni istega dne ko nam poslani denar dospe v roke.

Kot generalni zastopniki "Jadranske Banke" in njenih podružnic imamo zaježene izvanredno ugodne pogoje, ki bodo vsilike koristni za one, ki se še ali se bodo posluževali naše banke.

Denar nam je poslani najbolj po Domestic Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt Street, New York
(Advertisement)



PO RAZKRITJU SPOMINSKE PLOŠČE.

Predsednik Harding zapušta v spremstvu vladnih detektivov slavno Pohick cerkev v Virgiji, kjer je razkril spominsko ploščo na čast možem Mount Vernon okraja, ki so dali življenje za domovino.

BOJ PROTI NOVIM SUHIM POSTAVAM

Kemiki so naprosili zdravnike za pomoč v boju proti novim suhim postavam. — Industrije ogrožene.

Dr. John R. Teeple, načelnik newyorške sekcije ameriške kemične družbe, je poslal Ameriško zdravniški zvezi povelje na sestek v Bostonu, ki bo razpravljalo o novih omejevalnih amandmentih, katere predlagajo k Volsteadovi postavi.

Dr. Teeple pravi v svojem povelju:

— Kemiki imajo prav, da se zavzemajo za izvedenje postav, ter ne nameravajo razpravljati o osemnajstem amandmentu ali o zaželjivosti, da se prepreči uporaba žganja v pitne vrste. Nasprotujejo pa programu Anti-salonske lige, ki po svojem poskusu, da napravi deželo popolnoma suho, pozivlja kongres, naj uveljavi še bolj drastične omejitve z ozirom na odlične industrije, znanstvenike in zdravniške dežele. Predlog, če bo sprejet, bo omejil zalogo številnih bistvenih zdravil ter farmacevtskih preparatov. Čas je za dogovorjeno akcijo, če hočejo kemične industrije dežele ter zdravniški stan rešiti same sebe uničenja iz rok samovoljnih ali fanatičnih birokratov ali članov Antisalonke lige.

V ugotovitvi dr. Teeple-a se glasi med drugim:

— Nova Volsteadova predloga, ki se nahaja sedaj pred kongresom, pomenja ogroženja industrij in trgovine Združenih držav. Zakaj naj bi se predlog, ki naj bi preprečil uporabo piva kot zdravila porabil, da se udari po temeljih kemičnih industrij? Če je cilj Antisalonke lige ta, da se napravi prohibicija uspešno, brez ozira na to, kaj bi to stalo industrije, znanosti in zdravilstvu, potem bi morala izpremeniti svoje ime ter se imenovati Antiindustrijska liga.

— Celo obstoječa narodna prohibicijska postava priznava razliko med žganjem in alkoholom. Nova Volsteadova predloga pa namerava napraviti konec temu primernemu razlikovanju.

— Celotno obstoječa narodna prohibicijska postava priznava razliko med žganjem in alkoholom. Nova Volsteadova predloga pa namerava napraviti konec temu primernemu razlikovanju.

PROTI-SOVJETNE ČETE SO ZAVZELE OMSK.

Tokio, Japonsko, 5. junija. — Protiboljševske čete so zavzele Omsk in boljševiki se nahajajo proti Tobolsku.

Tako se glasi neko poluradno poročilo iz Sibirije.

MEHIŠKA REPUBLIKA POSLALA ODGOVOR

Obrigon je odgovoril na ameriško poslanico, tikajočo se priznanja nove mehiške administracije.

Mexico City, Mehika, 7. junija. — Odgovor Mehike na sporočilo vlad Združenih držav glede priznanja sedanje administracije v tej deželi, je bil izročen George T. Sommerlinu, amerškemu pooblaščenemu v tem mestu. Ta informacija je prišla od predsednika Obregon-a tekom preteklega večera.

Glasi se, da so Združene države pri objavljenju pogojev za priznanje Obregonovega režima v Mehiki zahtevale pismena jamstva za zavarovanje življenj in imetja ameriških državljanov v mehiški republiki. Poročila iz Washingtona pravijo, da je bila sporočena tjakaj vsebina pogovora, katerega je imel Sommerlin z Obregonom, da pa se vsebine tega sporočila ni objavilo.

V pogovoru s časnikarskimi poročevalci je rekel predsednik Obregon, da je bilo izročeno Sommerlinu sporočilo z naročilom naj ga pošlje v Washington. Dostavil je, da so poslanice med Washingtonom in tem mestom predstavljale "le izmenjavo idej glede mednarodnih vprašanj". Predsednik pa ni hotel objaviti besedila odgovora Mehike in tudi Sommerlin ni hotel ničesar reči glede ugotovila predsednika.

Potni listi.

Po najnovejši odredbi belgrajske vlade dobajo Jugoslovani potne liste samo tedaj, ako prinesejo s seboj kako listino iz starega kraja, da je razvidno, od kod je doma. Take listine so: Stari potni list, delavska ali vojaška knjižica, krstni list in domovnica.

Navadno pismo ne zadostuje več. Kdor tedaj nima nobene take listine, pa želi potovati v stari kraj, naj piše županstvu one občine, v katero je pristojen, po domovnico, potem bo šele mogel dobiti jugoslovanski potni list.

Nikdo naj tedaj ne pride v New York v namenu, da bi potoval v stari kraj, ako nima kakor gori Frank Sakser State Bank.

82 Cortlandt St., New York, N. Y. (Advertisement)

ZAPLETEN POLOŽAJ V GORNJI ŠLEZIJ

Angleške sile so zavzele Gleiwitz. Poljaki so se umaknili pred Angličani. — Nemci zavrnili ultimatum.

Oppeln, Šlezija, 7. junija. — Oddelki krajevne irske infanterije, prve angleške čete, ki so prekorale črto, določeno od poljskih ustavev v Gornji Šleziji, so zapustile včeraj vlak v Gleiwitzu. Prevzele so kontrolo nad mestom ter bodo od sedaj naprej predstavljale posadko in policijo v mestu.

Ko so prišle čete, obstoječe iz enega bataljona v Veliki Streli, severozapadno od Gleiwitz, so zadele na prve poljske prednje straže. Poljaki so namerili na postajo strojne puške, a ko so se Angličani pokazali, so se Poljaki umaknili in ni več jih ni bilo videti. Vlak se je ustavil tam nekaj časa in častniki so preiskali poročila, da so tračnice nadalje naprej podminirane. To poročilo se je izkazalo kot napačno in vlak ni zadel na nobeno oviro od tam naprej.

Med tem ko so se nahajale te čete na poti proti glavnemu središču nemirov v Gornji Šleziji, je general von Hofer, poveljnik nemških obrambnih organizacij, odklonil francoski ultimatum, da umakne svoje sile s fronte med Kapie in Kosel, kjer so bili Poljaki poginili nazaj za več milj. Obljubil pa je, da bo preprečil nadaljnjo napredovanje Nemcev, razven če bi jih Poljaki provocirali.

Zavezniški mradniki tukaj so izvedeli, da se je tri do štiri tisoč Nemcev, ki so bili oprešeni v ozemlju, katero so prevzele nemške obrambne organizacije, ponudilo za prostovoljno službo in da je vsak pokazal tudi orožje, s katerim je pripravljen boriti se proti Poljakom.

Iz angleških virov se je izvedelo, da bo obstajal načrt za pomirjanje Gornje Šlezije najbrž v tem, da se bo dalo posadke v vse večje industrijske kraje v plebisicnem ozemlju. Te posadke bodo obstajale iz angleških čet. Glasi se, da so zadostne sile na razpolago za to službo in da se bo razvnela stvarilo krajevne policije iz domačinov dobrega značaja. Angličani bodo polagoma prepustili tem organizacijam policijsko silo.

Angleške čete bodo najbrž razširile svojo avtoriteto v severno

VPRAŠANJE POLJEDELSTVA IN LAŠKE INDUSTRIJE

FAŠISTI SO PRISEGLI, DA BODO DOBILI KMETIJE TOLIKO ZEMLJE, KOT JO MOREJO ODELATI. — NASPROTNIKI PA SO DRUGEGA MNENJA.

Rim, Italija, 7. junija. — Kadar razpravljajo Italijani sami med seboj o problemih dežele, so mnenja v glavnem razdeljena v dva tabora. V prvem taboru se nahajajo oni, ki so mnenja, da je bodočnost dežele odvisna od industrije, dočim so v drugem taboru oni, ki so mnenja, da more le zemlja napraviti narod bogat in srečen.

Zagovorniki industrialnega razvoja kažejo na bogate industrijske kraje na severu dežele, kjer so središča industrije Milan, Turin in Genova ter na obali od Spizije do Genove ter primerjajo razmere v tem delu dežele z jugom.

Priznavajo, da potrebuje dežela importiranih surovin, posebno premoga. Dostavljajo pa, da je dežela tako bogata na vodnih silah, da bo Italija lahko pogrešala premog, čim bo vodna sila "osledana" tr stavljena v službo industrij ter transportnih sredstev. Kakorhit-ro bo prenehala potreba importiranja premoga za visoke cene, bo zmaga izvojevana.

Problem bodočnosti Italije je precej enostaven, če se razumno oziramo nanj. — Je rekel pred par dnevi profesor Labriola, delavski minister. — Italijani ne morejo proizvesti dosti živil, da bi sami prehranili deželo. Vsled tega moramo prilagoditi njen proračun s tem, da importiramo surovine ter napol izdelane predmete ter eksportiramo del njih kot izgotovljeno blago, da plačamo importe ter druge splošne stroške.

Oni, ki se ozirajo na zemljo kot vir vse prosperitete, pa kriče proti temu "umetnemu razvoju" industrije. Oni trdijo, da ni narava nikdar mislila napraviti iz Italije industrialno deželo, ker ji ni dala niti premoga, niti železa in tudi ne srebra ali zlata. Oni se zavzemajo za parceliranje veleposestev ter razdelitev slednjih med kmete. — Oni vidijo nadalje prosperiteto v eksportiranju živil mesto v importiranju žita in surovin za oduške cene.

Tem ljudem se zdi agrarsko vprašanje prav tako lahko kot se zdi industrialno vprašanje profesorju Labrioli. A to agrarsko vprašanje pa je bilo nerešen problem v Italiji v zadnjih tisoč letih, kajti spojeno je z obstojem velikih, napol obdelanih posestev, kot so obstojala že v času, ko so rimski cesarji vladali vsemu tedaj znanemu svetu. Če čitate, kaj pravijo stari rimski pisatelji glede teh posestev, se vam zdi, kot da ste se znašli ter vzeli v roko modernega ekonomista tako sliče na pritožbe, katerim se je dalo takrat izraza, pritožbam modernega časa.

Nobenega dvoma ne more biti, da bi Italija lahko proizvajala več živil, če bi bila vsa zemlja obdelana in če bi kmetje vedeli, kako na temeljit način izkoristiti zemljo. Lahko se tudi reče dosti o številnih okrajih, kjer je kmečki posestnik kralj. V Lombardiji so ti kraji kjot obširen vrt, rodovitni, lepo obdelani ter v rokah treznih, pridnih in umnih kmetov.

V južni Italiji, kjer je največ takih veleposestev, pa je kmet ne le ubog, temveč tudi zelo neveden, ki ne zna pravilno obdelovati zemlje na svoj lastni račun, in ki se hoče vsled tega izseliti v Ameriko, v "deželo upanja". Ta južni del, ki je poln skal in vulkanskih formacij, je še vedno nerodovitna, nevhvaležna dežela, ki ni sposobna — skoro za nobeno stvar.

Ena stran tega kompliciranega vprašanja je, da ni bilo še nobene italijanske vlade, ki bi prišla na dan s programom, tikajočim se tega vprašanja. Kontroliranje tvornice, če uveljavljeno, bo pomenjalo najbolj revolucionarni korak, kar jih je v zadnjih sto letih storila kaka vlada, a nobe besede ni čuti o agrarnih reformah, ki so prav tako važne kot industrialne.

Morda je glas zgodovine, ki zadržuje roke italijanskih ministrov v preteklosti se je izjalovil vsak poskus vlade, da razbije veleposvestva ter da zemljo kmetom. Zadnji poskus je bil vzprijorjen v sredini devetnajstega stoletja in sicer v južni Italiji, kjer se je kmetom vedno najslabše godilo. Vršilo se je veliko parceliranje posestev aristokratov, cerkve in občin.

Kaj se je zgodilo? Kmetje, ki niso znali obdelovati zemlje, so bili izgnubljeni, kakorhitro so izginili nadzorniki, ki so jih prej vodili. Izrabljali so zemljo, dokler je hotela kaj roiti, sekali drevice ter prodajali les in kmalu izpremenili posestva v skalnate pušave, ki niso ničesar več nosile. Vsled tega so prodajali svoja posestva bogatejšim sosedom in na ta način so se vrnila zopet veleposvestva.

Sedaj pa je prišlo agrarno vprašanje zopet na površje in sicer celoma radi zadnjih volitev, in deloma raditega, ker so fašisti slovesno prisegli, da bodo pripomogli kmetom zopet do zemlje.

Bila je dobra poteza fašistov, ko so se napravili popularnim pri kmetih, ki predstavljajo pretežno večino prebivalstva te dežele. — Italijanski kmet pa ima navado, da zapusti stranko, ki daje obljobe ter nato ne drži svoje besede. To nedržanje besede je dovedlo do poraza socialistov v poljedelskih okrajih in tudi do velike zmanjšave v katoliški ali takozvani klerikalni stranki. Razočarani kmetje so volili za fašiste.

Fašisti so bili seveda nekoliko bolj previdni kot pa njihovi nasprotniki, kajti izjavili so, da je treba kmete najprej izobraziti v ekonomskem in tehničnem oziru, predno se jim da zemljo. To je zelo važna rezervacija, ki pa predstavlja tudi slabo stran te stranke. — Fašisti govorijo o "zavojevanju" zemlje in to diši po boljševiki, ki niso sedaj posebno priljubljeni v Italiji. Nobeno veliko gibanje v Italiji ne more uspeti brez pomoči kmetov in kmetje so si enkrat za vselej vtepli v glavo, da morajo dobiti zemljo.

Prebivalci Romagne so rešili agrarni problem na lastni način, a razmere kot jih je opaziti v tem okraju, niso razmere, kot so v drugih delih dežele in v zvezi Romagne se ne more uporabiti drugod in posebno ne v močvirnatih pokrajinah, kjer se prideluje riž.

BAVARCI SE HOČEJO RAZO- ROŽITI.

Monakovo, Bavarska, 7. junija. — Bavarska civilna straža ali Einwohnenwehr je sklenila prostovoljno razorožiti se do 30. junija, so glasno s pogoji zavezniškega ultimata.

Pariz, Francija, 7. junija. — Svet poslanikov je poslal nemškemu poslaniku pismo, podpisano od Brianda, v katerem se priznava dobro voljo nemške vlade v njenih naporih, da zadosti določbam mirovne pogodbe.

smer ter razoročevale Poljake, ko bodo prodirale naprej.

Svet je dal Nemčiji odlog do 30. septembra, da izpremeni ter prilagodi Diesel motorje civilnim industrijam.

MANJ DENARJA V PROMETU.

Washington, D. C., 7. junija. — Tekom preteklega leta se je žepni denar vsakega človeka v deželi skrčil za \$1.99, soglasno z mesečnim poročilo zakladniškega departamenta glede cirkulacije ali kroženja denarja. 1. junija preteklega leta je znašala cirkulacija \$56.42 na osebo v primeri s \$55.43 dne 1. junija tekočega leta. Padla je tudi skupna svota denarja, ki je v cirkulaciji.

"GLAS NARODA"

Published by
SLOVENSKO PUBLISHING COMPANY
Incorporated in Pennsylvania
FRANK SAKSER, President. LOUIS BENEDIK, Treasurer
Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
38 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno modri in razkošni.
Kaj pa naj se zgodi z Liman von Sandersom in onimi v Berlinu, ki so mu dali tozadevna povelja? Vedel je in oni so vedeli, kaj je bilo storjeno in kdo je to storil. Nemški general pa je še vedno svoboden kot je bil prej. Pri obravnavi je skušal opravičiti masakra in postopalo se je z njim z velikim respektom.

Ne zadostuje, da se osvoji fanta, ki je ubil Talaata. Na najbolj jasn način, potem postopanja v njih lastnih sodiščih, so sedaj Nemci v polni meri informirani. Če bodo še nadalje častili kriminalca, kot je maršal von Sanders, priznavajo s tem, da so najhujše obtožbe, dvignjene proti nemškemu narodu, resnične.

Kaj pa naj se zgodi z Liman von Sandersom in onimi v Berlinu, ki so mu dali tozadevna povelja? Vedel je in oni so vedeli, kaj je bilo storjeno in kdo je to storil. Nemški general pa je še vedno svoboden kot je bil prej. Pri obravnavi je skušal opravičiti masakra in postopalo se je z njim z velikim respektom.

Ne zadostuje, da se osvoji fanta, ki je ubil Talaata. Na najbolj jasn način, potem postopanja v njih lastnih sodiščih, so sedaj Nemci v polni meri informirani. Če bodo še nadalje častili kriminalca, kot je maršal von Sanders, priznavajo s tem, da so najhujše obtožbe, dvignjene proti nemškemu narodu, resnične.

Priznanje Nemčije.

Tekom obravnave v Berlinu proti mlademu Armeni, ki je ustrelil Talaata, se je tekom pričevanja maršala Liman von Sanders, ki je poveljeval nemškim četam v Turčiji, spravilo na dan, da niso bili poročila, ki so navdala z grozo vse svet, nikakor pretirana. Skupno število neoboroženih Armencev, katere se je poklalo na temelju oficijelnih povelj, je presegalo en milijon.

Nadalje se je tekom pričevanja profesorja Lepsius, ki je bil zastopnik Nemčije na Armenskem v onem času, izvedelo, da se je glasilo povelje Talaata, naj se umori vsakega, celo otroke v sirotišnicah. Talaat je bil tako željan dobiti strašna poročila, da se ga je ubogalo, da je brzojavil:

— Brzojavite mi, koliko jih je mrtvih, in koliko še živih. — Tiranul ni bil niti izdatka tak strašen mesar in krvnik kot je bil ta družabnik in agent oficijelne Nemčije.

Kaj pa naj se zgodi z Liman von Sandersom in onimi v Berlinu, ki so mu dali tozadevna povelja? Vedel je in oni so vedeli, kaj je bilo storjeno in kdo je to storil. Nemški general pa je še vedno svoboden kot je bil prej. Pri obravnavi je skušal opravičiti masakra in postopalo se je z njim z velikim respektom.

Ne zadostuje, da se osvoji fanta, ki je ubil Talaata. Na najbolj jasn način, potem postopanja v njih lastnih sodiščih, so sedaj Nemci v polni meri informirani. Če bodo še nadalje častili kriminalca, kot je maršal von Sanders, priznavajo s tem, da so najhujše obtožbe, dvignjene proti nemškemu narodu, resnične.

Cena antracita previsoka.

Antracitni baroni v Pennsylvaniji najdejo vedno pretvezo, da dvignejo cene premoga. Novo priliko so našli sedaj v novem obdobju, katero je državna zakonodaja v Pennsylvaniji naložila premogarskim kompanijam v državi. To novo obdobje ne bo pomenjalo za premogarske barone nikakih stroškov, temveč le povečanje dobička. Davek se bo določilo soglešno z vrednostjo nakopane premoga. Ker hočejo kolektirati davek že vnaprej s tem, da bodo povišali cene svojega premoga, se najbrž ne bo zgodilo, da bi napravili iz same velikodušnosti kako napako, ki bi prišla konsumentom v prid. Ko se jih je pozvalo, naj zvišajo plače svojih delavcev, so se znali vedno odškodovati: več kot primerno, če so morali vresnici zvišati plače svojih ljudi.

Cene mehkega premoga so padle skoro na stališče, kot so bile v časih pred vojno, a cene antracitnega premoga kažejo le majhne izpremembe. Proizvajalci mehkega premoga so likvidirali, ali iz lastnega nagnenja ali pa iz potrebe. Sprejeli so dejstva trga ter stavljajo odjemalcem precej primerne pogoje. Proizvajalci antracitnega premoga pa še vedno vztrajajo pri svojih visokih cenah ter žive očitno v mnenju, da se mora običnost prilagoditi njih zahtevam.

Če delajo antracitni rovi v Pennsylvaniji, v katerih se v normalnih časih proizvede približno določeno množino premoga, le s polovičnim časom ter stoji pred zelo skrajnim povpraševanjem v tem letnem času, bi prav lahko škrlili cene do primerne nižine ter videli nato, kako se bo običnost odzvalo temu. Tako dolgo so živeli v prepričanju, da imajo monopol na vrste kuriva, katere prodajajo, da matrajo sami sebe absolutnim mojim karategakoli položaja, ki bi se pojavili. Po pomanjkanju, katero je bilo opaziti tekom preteklih zim, se mogoče tolažijo z mislijo, da bodo lahko v naslednji zimi zahtevali take cene, kot jih bodo določili. Med tem časom pa je boj kot konsumentov logična posledica njih sedanje politike, da se drže višjih cen kot so obstajale tekom vojne.

Po volilnem boju na Primorskem.

SLOVENCI V GORICI NAJMOČNEJŠA STRANKA. — FAŠISTI V TOLMINU. — DVA AVTOMOBILA FAŠISTOV IZGINILA. — IZGINIL JE TUDI DEKAN REJEC! — FAŠISTI DOBILI POŠTENE BATINE. — STRAŠNA NASILJA V ISTRI. — ITALJANSKI TEROR V POSTOJNI.

V Gorici so dobili Jugoslovani 674 glasov, konatunisti 640 glasov, socialisti 116 glasov, republikanci 574 glasov, popolari 238 glasov, blok 1376 glasov. Po teh številkah smo Slovenci na drugem mestu, in če pomislimo, da obstoji blok iz štirih strank, smo najmočnejša stranka v mestu.

Ni čuda, da so fašisti, katerih itak njihov poraz pri volitvah v celi Italiji zelo boli, tembolj ogorčeni. Zraven se pride, da na celem Goriskem Italijani niti enega mandata niso dobili, dasi je Furjanov vendar nekaj. Vzrok je ta, da so Slovenci šli kompaktno vsi voliti, od Lahov pa je veliko doma ostalo, ker fašizma ne odobrava. Zato bi nacionalisti volitve radi razveljavili, pa to je v Italiji precej težka in nevrjetna stvar.

Prilo je v Tolmin več fašistov, ki so branili našim volilecem vstop na volišče. To je naše ljudstvo, ki je dolgo časa hladnokrvno prenašalo najhujše nasilja, vendarle tako hudo razjarilo, da so planili na fašiste in si napravili s silo pot na volišče. Poročila pravijo, da je osem fašistov težko ranjenih, dva izmed teh sta že umrla. Ranjenih je tudi nekaj naših ljudi a le lahko. 16 fašistov je aretiranih, med Slovenci je osem aretirancev. Izginil je tudi dekan Rejec, ne ve se kam. Tudi ne vemo, ali je bil sam ali so ga odpeljali fašisti. V Volčah so vrgli fašisti bombo na neko hišo. Več je lahko ranjenih. Med temi so tudi otroci. Vse je ogorčeno nad fašisti. Tudi v Kanalu ni šlo vse gladko. Ponoči so streljali v Solkanu. Dejstvo, da so bili fašisti tepeni v Tolminu, je vplivalo na tukajšnje fašistovske kroge kot curek mrzle vode. Zdaj bodo pač videli, da gre za res in da našo ljudstvo tudi pozna pregovor: Vsaka sila traja le en čas! Fašisti so izginili. Dva avtomobila fašistov, ki sta šla iz Gorice na "delo" na deželo, se nista vrnila. Nihče ne ve, kam sta izginila, dejstvo je, da se nočejo vrniti, in vse izprašuje po njih, že celo oblast se je začela za to zanimati. Ostrušilo jih je dejstvo, ki se je zgodilo v Tolminu. Naši avtomobili, ki so krožili po deželi, so bili napadeni od bomb in revolverjev.

V Marežigah pri Kopru so fašisti na dan volitev vrgli pred cerkev bombo in nato začeli na naše volilce streljati. Naši so se branili s kamenjem, rezultat: štiri fašisti mrtvi. Nato so fašisti poklicali pomoč iz Kopra, pridrveli zopet z avtomobilom in enega našince ubili na cesti. Naši so se zopet postavili v bran, nakar je vojaštvo posredovalo, fašiste pregnalo in vas sploh zaprlo. Kako so se vršile volitve, si moremo misliti.

V Opatlju v komisiji ni bilo našega komisarja, ker je moral noč prej pred fašisti zbežati.

V Barbanu je komandant posadke vse naše glasovnice ljudem trgjal iz rok in položil v kuverte italjanske.

V mestu Paziu so fašisti naše volilce enostavno napadli z bombami in samokrestni in jih razžigali tako da je moglo oddati svoj glas samo 20 naših ljudi.

V Lindaru se je zgodilo točno isto.

V Poreču so fašisti naše obkolili in jim odvzemali slovenske glasovnice. Predsednik komisije je nato vsakega volilca primoral, da glasuje z italjansko glasovnico. Kdor je v kabini, kamor je hodil predsednik za vsakim volilecem, kljub temu vložil v kuverto našo glasovnico, so ga potem na ulici pretepli.

V Medulinu so vsi naši volilci morali glasovati javno, v kar jih je prisilil komandant orožnikov.

Istotako v Pomerju.

V Mačkovičah so fašisti zažgali štiri hiše. Zagali so seli Vršar in Taljane na Porečini.

V tržaški okolici so se najhujše reči zgodile pri Sv. Križu. Fašisti so tu najprej naše ljudi z revolverji pregnali, nato volilni lokal zasedli in tam prisilili tistih par mož, ki so se prišli voliti, da so v kuverto vtaknili laško glasovnico — slovensko so jim bili že preje siloma vzeli.

Po večini so po celi Istri naši volilci, ki so že zgodaj zjutraj v velikem številu na volišče prišli, volišče po takih nasiljih v znak protesta zapustili.

Na naravnost macehiavelistično rafiniran način so Italjani oropali 297 naših zavednih volilcev volilne pravice. Na vsakem našem volilecu se je čitala odločnost vztrajati do zadnjega na volišču, to so Italjani dobro znali, zato so segli po metodi, ki so jo slično izvajali za časa koroškega plebiscita. To se je zgodilo v Postojni.

Po italjanskem volilnem zakonu ima pravico občina imenovati v volilno komisijo tri člane. Za volilnega komisarja je bil od deželnega sodišča imenovan gotovo po intencijah dr. Cavallija znani reneval, nekdanji nemškutar, prosluli jamski tajnik Perko. Ta je poznal, ne oziroma se na večino ljudstva, v komisijo tri Italjane in sicer nekega carinskega poročnika s Studenega, nekega privandranega peka Drilolija in nekega vojaškega zdravnika. Po zakonu imajo ti člani pravico voliti sedmega člana. Ker je bilo enako število glasov, je volilni komisar Perko odločil v prid Italjanom in imenoval nekega "kolonela" Landija. Ker so imeli Italjani na ta način večino so potem izvolili za predsednika tega "kolonela" in tudi podpredsednika. Kolonel je začel poslovanje komisije na zelo rafiniran način. Volilne formalnosti je zavlačeval do pol 11. ure dopoldne. Takrat šele so zamogli prvo volico stopiti na volišče. Pred meščansko šolo se je zbralo velikansko število zavednih volilcev. Mladi fantje, izkušeni možje in sivolasi starci. Vsi so nestrno čakali trenutka, da zamorejo oddati svoj glas za našo — lipovo vejico. Bili so naravnost ganljivi prizori, kako so ti starci, ki so došli iz vseh najoddaljenjših vasi, mirno in vztrajno čakali kljub silnemu popoldanskemu dežju. Odločeni so bili vztrajati tudi celo noč.

Predsednik komisije Landi je vodil sistematično in dobro zasnovano pasivno resistenco in delal povsod ovire našim volilecem. Daje so fašistovski oficirji prihajali v volilni lokal in zahtevali volilno pravico, na kar so se morali sestavljati dolgotrajni protokoli. S tem je bil vzet dragocen čas. Ko se je bližala zaključna petu ura, je bila pred lokalom že velikanska množica naših volilcev. Vsi tega se je morala volitev po zakonu podaljšati do 10. ponoči. Može in starci so vztrajali do te ure, da bi mogli priti do svoje pravice. Čim je odšlo 10. ura, je predsednik zaključil volilni akt in na ta način so Italjani preprečili 297 našim volilecem oddati glas za našega kandidata. Umevno, da so vsi ti na volišču ostali volilci odločno protestirali proti zlorabi oblasti in zahtevali nadaljevanje volitev, a predsednik jih je dal razgnati po karabinjerih.

Slovenske novice.

Joliet, Ill.
Dne 30. maja sta bila poročena v slovenski cerkvi sv. Jožefa Anton Kočvar iz Marseille, Ill. in Ursula Miheve iz Rockdale. Bilo srečno!

Nevarno je zbolela 85letna Katarina Nemanic, mati Antona Nemanice. 1015 Raynor Ave. Huda vročina minuli dni jo je spravila v postelj. Kljub visoki starosti je starka bila do sedaj dovolj krepka, da je vsako nedeljo prišla v cerkev in pogostoma obiskovala svoje sorodnike.

Dne 31. maja zjutraj so se peljali Anton Nemanic in sin Anton ter dva druga moža po South Chicago cesti onkraj Chicago & Alton proge. V sredini klanca je pri kretalnem kolesu avtomobila odpadel neki vijak, da se sprednja kolesa niso dala kretati. Bliskoma je nato zavil avtomobil na desno in prodrl skozi močno cestno ograjo ter se dvakrat prekuonil čez 20 čevljev visok obcestni nasip. Čudež je pri tem samo to, da ni bil nobeden izmed voznikov poškodovan, razen manjših prask, a avtomobil pa je ves razbit odpeljan v popravilnico.

Druga avtomobilska nezgoda se je pripetila isti dan zjutraj na vogalu North Chicago in Jackson cest, kjer je stal rojak John Mahkovec, 208 Jackson St. Velik avto-truck je pridrvel ob dotičnem vogalu in podrl rokaja, da so ga morali prepeljati v bolnišnico sv. Jožefa, kjer je že na poti do

popolnega okrevanja in se vrne na svoj dom te dni.

Rojak Jos. Jerman, ki je bival več let v Omahi, Neb., se je vrnil v Joliet, kjer je bival dolgo vrsto let, predno je odpotoval v Nebraska, kjer je več let vodil krmarsko obrt Pripeljal se je v svojem avtomobilu po tridnevni vožnji skozi Iowaške planjave. Z njim je dospela tudi njegova soproga, a hčerka pa je dospela pred več dnevi Jermanova družina namerava zdaj za stalno ostati v Jolietu.

Edward Oberman, 18letni sin John Obermana, 1421 Wilcox St., ki se je pred 10. meseci podal v Arizono, kjer je bil ves ta čas vpislen pri Santa Fe železnici, se je vrnil k svojim staršem. V Jolietu ostane skozi poletje na počitnicah. Na jugozapad je moral oditi radi zdravja. Vrnil se je čil in zdrav. Na jesen pa zopet odide v Arizono k svojem delu. Pravi, da se mu tam vse dopade, le dežela je preveč pusta, ker tekom poletja vlada tam taka vročina, da vse zelenje zgori. Pitne vode pa ni nikjer v ondotni okolici, temveč jo vsak dan dovažajo. Za čašo vode se mora plačevati 1¢, ako jo hočeš piti.

John Oberman, oče gori omenjenega mladega rokaja, je odšel 30. maja v Michigan, da si ogleda, kako raste setev po ondotnih farmah okoli Cold Water, kjer si namerava kupiti kmetijo. Njegova soproga pa je odšla istočasno v Dearbrook, Wis., kjer je Oberma-

Peter Zgaga

Po pravi samoodločevanja sme vsak narod storiti ono, kar mu velesile dovoli.

Tudi možka moda se spreminja. Prihodno jesen bo baje v modi možka obleka, ki ne bo imela nobenega žepa.

Srečne ženske, ki bodo lahko hodile zgodaj spat.

Spomin je največji slepar: on namreč vse razjasni.

Ljudje nas ne sovražijo zastran napak in slabosti, pač pa zastran naših prednosti in del.

Henry Ford je iznašel novo vrsto mleka. To mleko namreč ne pride od krave.

Nam v New Yorku je to mleko že leta in leta znano.

K meni pride prijatelj rekoč: — Danes sem videl dva najbolj srečna človeka na svetu.

— No, katera dva sta to?

— Prvi je kupil zaročni prstan, drugi je pa dobil dovoljenje za razporoko.

List, ki ne zastopa slovenskih delavcev v Ameriki, list katerega slovenski delavci ne čitajo, in ki ni nič drugega kot glasilo sedemstotih organiziranih socialistov, razpravlja v svoji zadnji številki o stvari, ki mu je najljubša in najbolj pri sre — o denarju.

"Denar-kapital kapital-denar", — ta pesem se vleče skozi vse strani in se srednji konca v mili prošnji: Dajte, dajte!

Denar, denar denar: To je bil od začetka njegov cilj, in če je ta cilj dosegel, je bila v prvi vrsti kriva "nerazsodna slovenska delavska masa", kot blagovoli list nazivati poštene slovenske delavce.

Radoveden sem, koliko denarja bi bilo v milijardarskem skladu, če bi prispevali vanj samo pristaši in naročniki tega lista.

Voditelji sedemstotih organiziranih imajo na vesti težke zločine. Poglaviti je ta, ker se postavljajo pred svetom, da so znjmi vsi oni Slovenci, ki ne hodijo k spovedi ter so člani kakke nekakoliške Jednote.

In zločin je bil tudi, ker so pod napačno pretvezo izmamili iz naroda šestdeset težkih tisočakov.

Trobili so v svet, da gre za jugoslovansko republiko dočim jim je šlo v resnici za svojo lastno malho, katero so v resnici dobro napolnili ter razpolagali žnjo kot svinja z mehomo.

Kdo je izkoriščevalec?

Oni, ki izsesa iz trpin tisočake ter jih požene v svojo lastno korist, menda ni dobronik.

V svoji nevednosti in nezavednosti je slovenski narod čikaško prostitutko proketo drago plačal za par blizkih, hipnih iluzij.

Glas Naroda bo pa skrbel, da se kaj takega ne bo več zgodilo. Glas Naroda jim bo gledal na prste in pod prste, čez hrbet in v sree.

In ko bo vse do pičice jasno, bo slovenski narod v Ameriki s pošteno slovensko brcjo poplačal svoj zastareli račun.

nova družina bivala in kmetovala dolgo vrsto let.

V staro domovino sta se podala Jos. Bizjak in Svibno ob Radečah pri Zidanem mostu in Jos. Vertič v Gmanjeo pri Beli Cerkv; med potjo sta se jima pridružila Alojzij Povše in Fr. Hudoklin iz Depue, Ill., ki sta istotako odpotovala v staro domovino istočasno z njima.

Rojak Martin Gorsic, grocerist na 1008 N. Broadway, je kupil Selvingovo poslopje na 1134 N. Hickory St., kjer je bil svoječasno salun rojakov Fir, Petrie in Tezak. Cena se omenja \$7000.

Paul Gale, ki je najmlajši izmed onih sedmih mlečnozobnih banditov, o katerih se je že svoječasno poročalo, je bil pred sodi-

Jugoslovanska
Ustanovljena 1. 1898



Katol. Jednota
Inkorporirana 1. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni uredniki:
Predsednik: **UDOLF PERDAN**, 938 E. 18th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: **LOUIS BALANT**, Box 106, Pearl Avenue, Lorain, O.
Tajnik: **JOSEPH FISHER**, Ely, Minn.
Blaginjak: **GEO. L. BRZICH**, Ely, Minn.
Blaginjak: **JOHN MOVERN**, 624 N. 2nd Ave., W. Delat, Minn.

Vrlovni uredniki:
Dr. **JOE. K. GRAHNE**, 543 E. Ohio St., N. S., Pittsburgh, Pa.

Nacionalni urednik:
MAX KERZISNIK, Box 872, Rock Springs, Wyo.
MOHCE MLADIC, 2003 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4822 Washington St., Denver, Colo.

Parvalni urednik:
LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdravstveni urednik:
VALENTIN PIRC, 819 Meadow Ave., Rockdale, Joliet, Ill.
PAULINE ERMENO, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSEF STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "GLAS NARODA".

Vse stvari, tikače se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljke naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora. Poročje za sprejem novih članov in boljša spravevala naj se pošilja na vrhovnega skrivnika!

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom na obilen pristop. Kdor želi posteti član te organizacije, naj se zgani tajnika bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrne na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 8 član ali članicami.

štem spoznan — krivim in obojen je ležal samokres. — Pokojnik je bil svoje čase jako delaven na Charles za dobo od 1. do 14. let. rednem in društvenem polju. S pokojnim Komparetom, Medošem in drugimi je veliko storil za slovensko-hrvaško naselbino v So. Chicagu. Bil je med ustanovitelji slovenskih in hrvaških društev. Tudi ob svoji smrti je bil član dr. Vitezev sv. Florijana St. 44 KSKJ. Istotako je bil član odsjeka NHZ. St. v South Chicagu. Pravijo, da Pred več leti je bil tudi v glavni zabredel v ogromne dolgovce, nem odboru KSKJ kot nadzornik. Pokojnik Rev. John Kranjec, dolgeletni slovensko-hrvaški župnik cerkve sv. Jurija v South Chicagu, h kateri je spadal tudi pokojni Laich, dokler niso Hrvatje poma je bil iz Broda pri metliškem mostu na hrvaški strani Kolpe. V Ameriko je prišel pred 30. leti kot navaden delavec. Nastanil se je v South Chicagu, kjer je nekoliko časa delal i ondotni jeklarni. Kasneje je postal v staro domovino po svojo ženo in enega otroka da sta prišla k njemu. Pet let je delal v jeklarni, nakar je odprl gostilno na vogalu blizu troquois livarne, kjer je ostal v trgovini ves čas svojega bivanja. Dolgo let je Laich dobro obstajal. Prva leta je imel gostilno v stari hiši, a kasneje, nekako pred 10. leti, si je postavil prav lepo novo koslopje. Prodajal je tudi parobrodne listke in pošiljal denar v staro domovino. Bil je vsekakor voditelj med svojimi ljudmi skoro ves ta čas. Postal je zadnje čase celó premožen, tako da so mu mnogi rojaki, posebno Hrvatje, zaupali svoje prihranke. Bolj so mu zaupali kot največjim bankam. Na tisoče dolarjev tujega denarja je imel pod svoje oblastjo. Začel je s spekulacijami, najprvo na malo, a kasneje pa na veliko. V začetku je rabil svoje prihranke, a kasneje je posegel po onem denarju, ki so mu ga dali v shranitev njegovi številni znanci in prijatelji. Kupoval je delnice zlatih rudnikov od neznaneev, kasneje se je pronašlo, da dotični rudniki sploh ne obstajajo. Igral je tudi na čikaški borzi. Nazadnje je vse izgubil, kakor svoje mnogeletne prihranke, tako tudi one svojih prijateljev. Poleg raznih drugih spekulacij se je lotil igrati in staviti na konje na dirkališčih. Letal je za njimi in izgubil stavo. Kupoval in spekuliral je tudi z raznimi brezvrednimi delnicami oljnih družb, pa tudi lukaj je utrpel obutne izgube. Par dni pred samomorom je izplačal svojih zadnjih \$5000 onim prijateljem, ki so imeli pri njem denar shranjen. Nato se je izgubil. Ko je ravno njegova žena prišla na poljejo, da bi naznanila odsotnost svojega soproga iz doma že več dni, je prišla dotična vest na poljiyo v South Chicagu, da se je v hotelu ustrelil. Laich se je vpisal v Board of Trade hotelu Ko ga je zjutraj prišla klijav hišina, se ni odzval. Pogledala je skozi okno nad vrati in videla ga ležati na postelji. Na mizi so potem našli pismo, ki ga je napisal v materinem jeziku, da se umrta, ker se boji, da bi ne prišel ob pamet. Na tleh poleg postelje

South Chicago, Ill.

Geo. Laich, znani hrvaško-slovenski veljak, salunar in oče 11. otrok, se je 1. junija ustrelil v hotelu poleg borznega poslopja v Chicagu. Njegova gostilna se nahaja že dolgo let na 3501 E. 95. St. v South Chicagu. Pravijo, da je zabredel v ogromne dolgovce, nem odboru KSKJ kot nadzornik. Pokojnik Rev. John Kranjec, dolgeletni slovensko-hrvaški župnik cerkve sv. Jurija v South Chicagu, h kateri je spadal tudi pokojni Laich, dokler niso Hrvatje poma je bil iz Broda pri metliškem mostu na hrvaški strani Kolpe. V Ameriko je prišel pred 30. leti kot navaden delavec. Nastanil se je v South Chicagu, kjer je nekoliko časa delal i ondotni jeklarni. Kasneje je postal v staro domovino po svojo ženo in enega otroka da sta prišla k njemu. Pet let je delal v jeklarni, nakar je odprl gostilno na vogalu blizu troquois livarne, kjer je ostal v trgovini ves čas svojega bivanja. Dolgo let je Laich dobro obstajal. Prva leta je imel gostilno v stari hiši, a kasneje, nekako pred 10. leti, si je postavil prav lepo novo koslopje. Prodajal je tudi parobrodne listke in pošiljal denar v staro domovino. Bil je vsekakor voditelj med svojimi ljudmi skoro ves ta čas. Postal je zadnje čase celó premožen, tako da so mu mnogi rojaki, posebno Hrvatje, zaupali svoje prihranke. Bolj so mu zaupali kot največjim bankam. Na tisoče dolarjev tujega denarja je imel pod svoje oblastjo. Začel je s spekulacijami, najprvo na malo, a kasneje pa na veliko. V začetku je rabil svoje prihranke, a kasneje je posegel po onem denarju, ki so mu ga dali v shranitev njegovi številni znanci in prijatelji. Kupoval je delnice zlatih rudnikov od neznaneev, kasneje se je pronašlo, da dotični rudniki sploh ne obstajajo. Igral je tudi na čikaški borzi. Nazadnje je vse izgubil, kakor svoje mnogeletne prihranke, tako tudi one svojih prijateljev. Poleg raznih drugih spekulacij se je lotil igrati in staviti na konje na dirkališčih. Letal je za njimi in izgubil stavo. Kupoval in spekuliral je tudi z raznimi brezvrednimi delnicami oljnih družb, pa tudi lukaj je utrpel obutne izgube. Par dni pred samomorom je izplačal svojih zadnjih \$5000 onim prijateljem, ki so imeli pri njem denar shranjen. Nato se je izgubil. Ko je ravno njegova žena prišla na poljejo, da bi naznanila odsotnost svojega soproga iz doma že več dni, je prišla dotična vest na poljiyo v South Chicagu, da se je v hotelu ustrelil. Laich se je vpisal v Board of Trade hotelu Ko ga je zjutraj prišla klijav hišina, se ni odzval. Pogledala je skozi okno nad vrati in videla ga ležati na postelji. Na mizi so potem našli pismo, ki ga je napisal v materinem jeziku, da se umrta, ker se boji, da bi ne prišel ob pamet. Na tleh poleg postelje

Oglesby, Ill.

Dne 25. maja se je ustrelil ob 5. uri popoldne rojak salunar Mike Presjak. Bil je na mestu mrtev. Poročila sta se Frank Zemljan in Jožefa Dušak. Bilo srečno!

Tower, Minn.

Dne 3. junija zvečer je dobilo 21 učencev tukajšnje Tower-Soudan višje šole diplome graduirancev. Med temi se nahajajo tri slovenske deklice: Julia Jannik, Julia Stefanić in Molly M. Mihelić, ter eden deček John G. Schweiger. Malokatera slovenska naselbina se zamore ponasati s tako lepim številcem graduirancev višje šole. To je čast posebno slovenskim staršem, ki se zavedajo dolžnosti do svojih otrok.

Shakopee, Minn.

Dne 24. maja je obhajal svoj srebrni jubilej mašništva Rev. Mat. Šavs, dekan in župnik pri tukajšnji cerkvi sv. Marka, in sicer ob asistenci Rev. A. Ogulina in Rev. V. Božja iz Saint Paula. Slavnostni govor je imel Rev. F. X. Bajec. Zvečer istega dne se je vršil pozdravni koncert v počast slavljenca Rev. Šavs je bil rojen leta 1870 na Bregu, župnika Predvor, Gorenjsko. Leta 1891 je dospel v Ameriko, kjer je potem dokončal svoje študije v St. Paulu. Na Novega leta dan 1896 je pel svojo novo mašo v slovenski cerkvi sv. Jožefa v Jolietu. Kmalu nato je bil poklican na neko župnijo v Minnesoti, kjer je ostal.

Cleveland, Ohio.

Kot je že bilo poročano, je izumil in konstruiral znani rojak Louis Vremšak nove vrste avtomobil. Pod njegovim vodstvom se je organizirala družba Adria Motor Car Co., ki bo izdelovala in pošiljala na trg te nove avtomobile.

Antisemitski nemiri v Palestini.

Iz Pariza poročajo, da so izbruhnili v Palestini veliki antisemitski nemiri, tako da je bil angleški komisar prisiljen proglasiti preki sod.

